

Utmaningar med sjukdomsmodifierande läkemedel mot Alzheimers sjukdom

Lisa Bjartmar

Överläkare, med.dr.

VE Minnessjukdomar, SUS Malmö

IHE-forum 6 september 2024

Alzheimers sjukdom i Sverige idag

- Prevalens: 60-70% av 130 000-150 000 (demens)
- Incidens: 60-70% av 20 000-25 000 (demens)
- Incidens/Prevalens MCI pga AD: ???

- Terapi: symtomlindrande (AChE-i, Memantin) + omsorg

(WHO 2017, SoS 2017)

Hur ställer vi diagnos Alzheimers sjukdom?

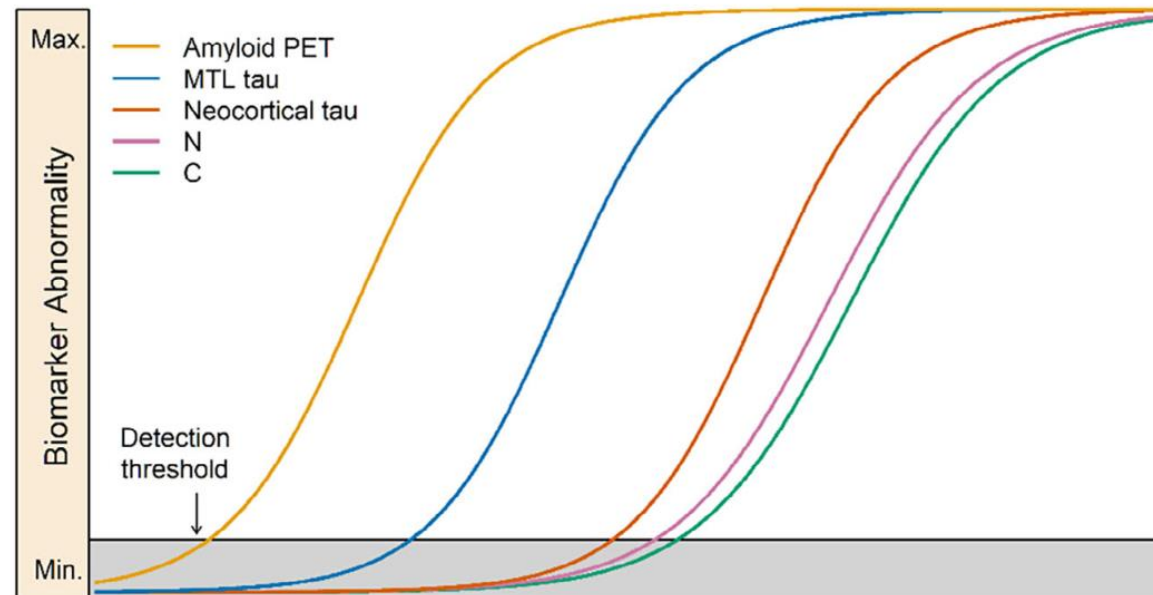
- Anamnes & kognitiv testning & funktionsnivåbedömning
- Analys av biomarkörer!
 - Ryggvätska
 - Blodprover kommer snart
- **MCI** pga Alzheimers sjukdom
- **Demens** (kognitiv sjukdom) pga Alzheimers sjukdom

Patologi vid Alzheimers sjukdom (AD)

- Amyloid-plack
- Tau-nystan och associerad neurondöd & atrofi
- Kognitiv svikt (MCI – demens)

När har Im bäst effekt?

(A) Archetypal sequence of biomarker changes

(Jack et al Alzheimer's & Dementia 2024)

Sjukdomsmodifierande läkemedel vid AD

- Antikroppsbehandling mot amyloid
 - Två olika preparat godkända av FDA (+ flertal andra länder)
 - EMA-beslut (26 juli) att **inte** godkänna Lecanemab
 - **begäran om omprövning inlämnad**
 - EMA-beslut inväntas avs. Donanemab
- Multipla studier pågående med target mot amyloid, tau, inflammation osv

Sjukdomsmodifierande läkemedel vid AD

- Antikroppsbehandling mot amyloid
 - Två olika preparat godkända av FDA (+ flertal andra länder)
 - EMA-beslut (26 juli) att **inte** godkänna Lecanemab
 - EMA-beslut inväntas avs. Donanemab
- Multipla studier pågående med target mot amyloid, tau, inflammation osv

Utmaning!!!

Utmaningar på olika nivåer

- Hos patient/närstående/samhället:
 - När söker man sjukvården för att utreda kognitiv svikt?
 - Vid första symtom? Vid manifest demens?
 - Stigma?
 - Bristfällig kunskap om olika debutsymtom vid AD
 - det handlar långt ifrån enbart om minne....

Utmaningar på olika nivåer

• I primärvård:

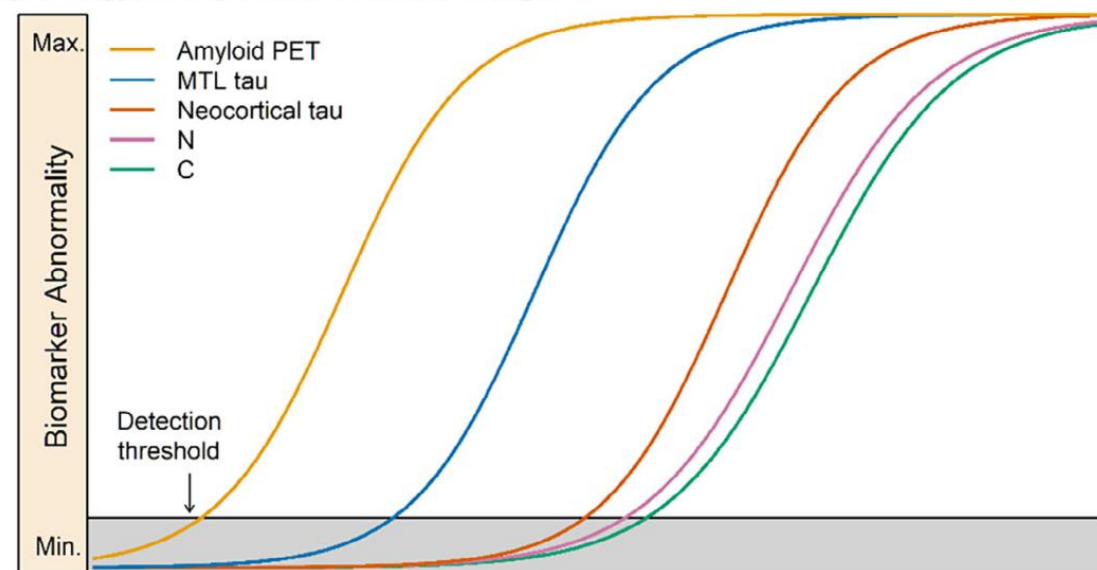
- Varierande diagnostisk kunskap/intresse
- Liten andel pat. med kognitiv svikt på många VC
- Hur veta vilka patienter som ska vidare till specialistvård?
 - "Klinisk" diagnos alltför osäker
 - Blodmarkörer!!??
- Tillgång till specialistmottagning att skicka pat. till?

Utmaningar på olika nivåer

• I specialistvård:

- Nyttjas biomarkörer för säker diagnostik?
 - CSF? Blod? PET?
- Tillgång till MRI?
- Hur ”välja” lämpliga patienter för behandling?
- Vilken ”fas” av sjukdomen?
 - bättre effekt ju tidigare man behandlar? – isf betydligt större målgrupp (MCI)

(A) Archetypal sequence of biomarker changes

Utmaningar på olika nivåer

• I specialistvård:

- Resurser för administration av läkemedel?
 - fn iv 1-2 ggr/månad (s.c.-studier pågår)
- Tillgång till MR för säkerhetskontroller?
- Hur ska effekten monitoreras? (PET???)
 - Behandling fortsätta eller avslutas?
- Lång resväg för pat. till specialist – ojämlikhet över landet?
- Finansiering!!!
- "downstream effect" ger besparing i omsorg?

TACK!

